НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА
ННЦ «ІНСТИТУТ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ І КЛІНІЧНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ»
ДЕРЖАВНА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ПТАХІВНИЦТВА
ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЮБЛІНІ
ІНСТИТУТ БІОЛОГІЇ, ПОМОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У СЛУПСЬКУ

"СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА: СВІТОВИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ"

матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
(7 грудня 2023 р., м. Полтава, Україна)

ВЧЕНІ ЄДИНІ
Разом ми сильніші!

NATIONAL ACADEMY OF AGRARIAN SCIENCES OF UKRAINE
INSTITUTE OF PIG BREEDING AND AGROINDUSTRIAL PRODUCTION
NSC "INSTITUTE OF EXPERIMENTAL AND CLINICAL VETERINARY MEDICINE"
STATE POULTRY RESEARCH STATION NAAS
UNIVERSITY OF LIFE SIENCES IN LUBLIN
INSTITUTE OF BIOLOGY, POMERANIAN UNIVERSITY IN SŁUPSK

"CURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE LIVESTOCK INDUSTRY: GLOBAL AND NATIONAL DIMENSIONS":

Proceedings of the International Scientific and Practical Conference
December 7, 2023, Poltava, Ukraine

Полтава
2023

УДК 636:001
DOI 10.37143/Conf-1-2023

Сучасні тенденції розвитку галузі тваринництва: світовий та національний виміри: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (7 груд. 2023 р., м. Полтава, Україна) [Електронне видання] / Національна академія аграрних наук України, Інститут свинарства і АПВ НААН, ННЦ «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини», Державна дослідна станція птахівництва, Природничий університет в Любліні, Інститут біології Поморського університету у Слупську. Полтава, 2023. 310 с. URL: https://www.svinarstvo.com/index.php/ua/library/materiali-konferentsij/658-suchasni-tendentsiji-rozvitku-galuzi-tvarinnitstva-svitovij-ta-natsionalnij-vimiri

До збірника увійшли тези доповідей за наступними напрямами досліджень: актуальні проблеми та перспективи галузі тваринництва в умовах воєнного стану та повоєнної відбудови України; сучасний стан і тенденції розвитку світової і вітчизняної зоотехнічної науки щодо технологій у тваринництві; актуальні проблеми племінного і товарного тваринництва; інноваційний підхід до систем утримання та годівлі сільськогосподарських тварин, технології кормів; ветеринарно-санітарні аспекти технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

Видання розраховано на науковців, аспірантів, докторантів, викладачів, спеціалістів аграрної галузі.

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН (протокол № 12 від 8.12.2023 р.).

© Національна академія аграрних наук України, 2023
© Інститут свинарства і АПВ НААН, 2023

UDC 636:001(
DOI 10.37143/Conf-1-2023

Current trends in the development of the livestock industry: global and national dimensions": Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (December 7, 2023, Poltava, Ukraine) [Electronic edition] / National Academy of Agrarian Science of Ukraine, Institute of Pig Breeding and AIP NAAS, NSC "Institute of Experimental and Clinical Veterinary Medicine", State Poultry Research Station, University of Life Sciences in Lublin, Institute of Biology, Pomeranian University in Słupsk. Poltava, 2023. 310 c. Retrieved from https://www.svinarstvo.com/index.php/ua/library/materiali-konferentsij/658-suchasni-tendentsiji-rozvitku-galuzi-tvarinnitstva-svitovij-ta-natsionalnij-vimiri

The collection includes abstracts in the following areas of research: current problems and prospects of the livestock sector under martial law and post-war reconstruction of Ukraine; current state and trends in the development of world and domestic zootechnical science on technologies in livestock; current problems of breeding and commercial livestock; innovative approach to systems of housing and feeding farm animals, feed technology; veterinary and sanitary aspects of technology for the production and processing of livestock products.

The publication is intended for scientists, postgraduate students, doctoral students, teachers, and specialists in the agricultural sector.

It is recommended for the publication by the Scientific Council of the Institute of Pig Breeding and AIP NAAS (protocol No. 12 dated December 8, 2023).

© National Academy of Agrarian Science of Ukraine, 2023
© Institute of Pig Breeding and Agroindustrial Production, 2023

Ткачова І. В. АНАЛІЗ СПОЛУЧУВАНОСТІ МАТОЧНИХ РОДИН УКРАЇНСЬКОЇ ВЕРХОВОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ З ЖЕРЕБЦЯМИ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ
Tkachova I. V. ANALYSIS OF THE CONNECTION OF MATERNAL FAMILIES OF UKRAINIAN TOP BREED OF HORSES WITH STALLIONS OF DIFFERENT ORIGIN 249

Усенко С. О., Шостя А. М. ДО ПИТАННЯ ДОБРОБУТУ ТВАРИН В УКРАЇНІ
Usenko S. O., Shostya A. M. TO THE QUESTION ON ANIMAL WELFARE IN UKRAINE 253

Ускова Л. М. ДОГЛЯД ЗА СОБАКАМИ ПІД ЧАС ВІЙНИ
Uskova L. M. CARING FOR DOGS DURING THE WAR 256

Федяєва А. С., Шевченко О. Б. ВІТЧИЗНЯНІ ПОРОДИ СЛУЖБОВИХ СОБАК АЗІАТСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ
Fediaieva A. S., Shevchenko O. B. DOMESTIC BREEDS OF SERVICE DOGS OF ASIAN ORIGIN 260

Фролова Г. О. СЕЛЕКЦІЙНА ТА ГЕНЕАЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛЕМІННИХ КОБИЛ ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ КОНЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ПОПУЛЯЦІЇ
Frolova H. O. SELECTION AND GENEALOGICAL CHARACTERISTICS OF BREEDING MARES OF THE ORLOVSKA RICE BREED OF HORSES OF THE UKRAINIAN POPULATION 262

Халак В. І., Волощук В. М., Церенюк О. М. ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ СВИНОМАТОК ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ, РІВЕНЬ ЇХ АДАПТАЦІЇ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ
Khalak V. I., Voloshchuk V. M., Tsereniuk O. M. LIFE DURATION OF THE LARGE WHITE BREED OF SOWS, THEIR LEVEL OF ADAPTATION AND REPRODUCTIVE QUALITIES 265

Халак В. І., Гутий Б. В., Бордун О. М. ОЦІНКА МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ ЗА АБСОЛЮТНИМИ ПОКАЗНИКАМИ ВІДГОДІВЕЛЬНИХ І М'ЯСНИХ ЯКОСТЕЙ ТА ІНДЕКСОМ САЗЕРА-ФРЕДІНА
Khalak V. I., Hutyi B. V., Bordun O. M. EVALUATION OF YOUNG PIGS BY THE ABSOLUTE INDEXES OF FATTENING AND MEAT QUALITIES AND THE SAZER-FREDIN INDEX 269

Харченко О. М., Бєлих О. В. МАСА НЕПЛІДНИХ БДЖОЛОМАТОК НА ТЛІ СТИМУЛЮЮЧИХ ПІДГОДІВЕЛЬ
Kharchenko O. M., Bielykh O. V. THE MASS OF BARREN BEE QUEENS ON THE BACKGROUND OF STIMULATING FEEDING 274

Храмов М. С., Сиромятніков Ю. М. ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГОДІВЛІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ
Khramov M. S., Syromiatnikov Yu. M.USE OF THE NEWEST TECHNOLOGIES IN CATTLE FEEDING 278

Церенюк О. М., Акімов О. В., Воловик М. Є. ОБҐРУНТУВАННЯ ПОДАЛЬШОЇ СЕЛЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З МИРГОРОДСЬКОЮ ПОРОДОЮ СВИНЕЙ
Tsereniuk O. M., Akimov O. V., Volovyk M. Ye. JUSTIFICATION OF THE FURTHER SELECTION WORK WITH THE MYRHOROD BREED OF PIGS 282

Церенюк О. М., Кунець В. В., Боржак Т. М. ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВИ ВІТЧИЗНЯНОГО СВИНАРСТВА В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ
Tsereniuk O. M., Kunets V. V., Borzhak T. M. JUSTIFICATION OF THE PERSPECTIVE OF DOMESTIC PIG BREEDING IN THE HISTORICAL ASPECT 285

УДК 636.083/084(477)

ДО ПИТАННЯ ДОБРОБУТУ ТВАРИН В УКРАЇНІ

Усенко С. О., док. с.-г. наук, с. н. с,
Шостя А. М., док. с.-г. наук, с. н. с.,
Полтавський державний аграрний університет
(м. Полтава, Україна)

Usenko S. O., Shostya A. M. TO THE QUESTION ON ANIMAL WELFARE IN UKRAINE

Інтенсивні технології ведення тваринництва та перехід до нових способів утримання супроводжуються фізіологічними і психологічними розладами, зміною поведінки тварин. Вкрай важливо визначити оптимальні варіанти систем утримання, догляду та годівлі, які забезпечать можливість збереження здоров'я тварин за одержання від них максимуму якісної продукції [1].

Проблеми міжнародного правового регулювання забезпечення добробуту тварин та захисту їх від жорстокого поводження набувають у сучасному суспільстві все більшої актуальності. Нормативно-правове регулювання сфери забезпечення добробуту тварин та захист їх від жорстокого поводження потребує удосконалення. Міжнародні правові акти з питань поводження з тваринами мають бути імплементовані до законодавства України. Поряд з цим, необхідно підвищувати обізнаність громадян у сфері забезпечення добробуту тварин [2].

Вперше тема добробуту тварин постала в протоколі до Амстердамського договору, який ухвалено на засіданні Європейської Ради в Амстердамі 16 – 17 червня 1997 р. Він був підписаний міністрами закордонних справ 15-ти держав-членів ЄС і набрав чинності 1 травня 1999 р. після ратифікації в усіх державах-членах. Протокол «Про захист і добробут тварин» запровадив нові засади діяльності ЄС у цій сфері.

Чинна нормативно-правова база ЄС щодо добробуту фермерських тварин регулює питання утримання у тварин у трьох сферах: вирощування, перевезення та забій тварин. Головний принцип полягає в тому, щоб не завдавати тваринам жодних зайвих страждань [1].

Законодавчі аспекти добробуту тварин в Україні почали розвиватись із прийняттям у 2021 р. нового закону «Про ветеринарну медицину та благополуччя тварин», який розроблено з метою системного та комплексного регулювання суспільних відносин щодо захисту здоров'я та забезпечення благополуччя тварин, ветеринарної практики, виробництва, обігу та застосування ветеринарних препаратів з урахуванням міжнародних зобов'язань України, в рамках Угоди про асоціацію з ЄС. Закон врегульовує ключові

питання, які стосуються: захисту здоров'я та забезпечення благополуччя тварин; здійснення карантинних заходів; ветеринарної практики; виробництва, обігу і застосування ветеринарних препаратів; організації державного управління, освіти та науки у сфері ветеринарної медицини [4, с. 67].

Основні засади благополуччя фермерських тварин визначає Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» [7], Наказ Міністерства аграрної політику та продовольства «Про затвердження Порядку використання тварин у сільському господарстві» [5] та Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил транспортування тварин» [6].

Восени 2022 року маркетинговою агенцією «Український соціологічний стандарт» (UkrSocStandard) на замовлення Cage-free Альянс Українського Бізнесу було проведено опитування про ставлення українців до питань гуманних умов утримання продуктивних тварин.

Метою досліджень було дослідити ставлення громадян до умов утримання тварин на промислових підприємствах, дізнатися про їх готовність платити більше за продукцію, що отримана з дотриманням вимог до благополуччя тварин; визначити вплив умов воєнного часу на гуманне ставлення до сільськогосподарських тварин.

За результатами опитування 86,6 % респондентів відповіли, що їм важливо, щоб тварини на промислових фермах утримувались з забезпеченням принципів добробуту. 88,8 % вважають, що покращення умов утримання тварин позитивно вплине на подальшу євроінтеграцію України. Проте 54,1 % респондентів необізнані взагалі, або мають слабе уявлення про умови утримання, транспортування, забій тварин на фермах з виробництва м'яса, молока та яєць. 57,4 % українців хотіли б знати як вироблена продукція тваринництва, що вони споживають. Частка тих, що не переймаються в яких умовах була отримана продукція тваринництва є вдвічі меншою і складає 31,8 %. Платити більше за впевненість, що спожиті ними продукти харчування були отримані від тварин, які утримувались з врахуванням принципів добробуту готові 63,2 % опитаних з прийнятним для них підвищенням ціни на 10-20 % [3].

Серед різних галузей АПК саме до продукції тваринництва застосовується найбільше вимог щодо її безпеки та якості. Щоб потрапити на ринок ЄС, товари мають відповідати переліку критеріїв, який, окрім ветеринарної сертифікації, фітосанітарного контролю і дотримання прав споживачів, включає пункт про забезпечення благополуччя тварин.

Стандарти добробуту продуктивних тварин у країнах ЄС значно вищі, ніж в Україні. Це означає, що покращення умов благополуччя фермерських тварин на підприємствах відкриють шлях українським виробникам до європейського ринку.

Джерела та література

1. Кос'янчук Н. І. Основні поняття добробуту тварин та нормативно-правові акти. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Ґжицького.* Львів. 2013. Т. 15, № 1(4). С. 88–92.

2. Зубченко Н. І. Добробут тварин та їх захист від жорстокого поводження: розвиток доктрини міжнародного прав. *Актуальні проблеми політики.* Одеса. 2015. Вип. 54. С. 203–2011.

3. Осадчий Андрій. Добробут тварин в Україні – на часі. URL: https://agrostory.com/ua/info-centre/zivotnovodstvo/dobrobut-tvarin-v-ukraini-na-chasi/ (дата звернення 30.11.2023).

4. Основи біобезпеки та благополуччя тварин : монографія / Недосєков В.В., Блаха Т., Ситюк М.П., Мартинюк О.Г., Мельник В.В., Юстинюк В.Є. Ніжин, 2021. 252 с.

5. Про затвердження Порядку використання тварин у сільському господарстві : наказ Міністерства аграрної політику та продовольства від 25.10.2012 р. № 652. Дата оновлення: 09.08.2013 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1898-12 (дата звернення: 30.11.2023).

6. Про затвердження Правил транспортування тварин : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 р. № 1402 Дата оновлення: 04.10.2023. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1898-12 (дата звернення: 30.11.2023).

7. Про захист тварин від жорстокого поводження : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 27, с. 230. Дата оновлення: 06.11.2023 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text (дата звернення: 30.11.2023).